

ДОВІДКА **про результати перевірки освітньої діяльності** **художньо-педагогічного факультету**

Перевірку проводила комісія у складі:

- голова комісії - доц. К. В. Джеджера;
- члени комісії - доц. О. А. Гудовсек;
- доц. О. К. Никон.

У відповідності з планом роботи Рівненського державного гуманітарного університету комісія у складі доц. Джеджери К.В., доц. Гудовсек О.А., доц. Никон О.К. вивчала освітню діяльність художньо-педагогічного факультету.

Комісія проаналізувала зміст документів деканату зазначеного факультету (плани роботи, протоколи засідань вченої ради, аналітичні звіти щодо успішності студентів, звіти про діяльність факультету) та його кафедр (документи, в яких регламентовано зміст освіти, методичні матеріали, протоколи засідань, звіти, індивідуальні навчальні плани тощо).

Результати перевірки засвідчили, що освітня діяльність художньо-педагогічного факультету здійснюється на підставі чинних нормативно-правових вимог, викладених у законах України «Про освіту», «Про вищу освіту»; Указах Президента України «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні», «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», «Про забезпечення дальшого розвитку вищої освіти в Україні», «Про національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту», «Про додаткові заходи щодо вдосконалення роботи з дітьми, молоддю та сім'ями» тощо; постановах Кабінету Міністрів України; рішеннях колегії МОН України, наказах та листах МОН України; Статуті та Правилах внутрішнього розпорядку РДГУ; положеннях, які регламентують освітню діяльність в РДГУ; наказах та розпорядженнях ректора РДГУ.

Зокрема комісією виявлено:

Факультет у складі кафедр культурології і музеєзнавства, образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, хореографії забезпечує підготовку фахівців у галузі знань 02 «Культура і мистецтво» (за спеціальностями 023 «Образотворче, декоративне мистецтво, реставрація», 024 «Хореографія», 026 «Сценічне мистецтво», 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство»), 03 «Гуманітарні науки» (за спеціальністю 034 «Культурологія») за бакалаврським та магістерським рівнями вищої освіти.

Організація роботи деканату і кафедр факультету визначається системністю та спрямованістю на розв'язання завдань професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі культурології та мистецтва з урахуванням сучасних тенденцій розвитку вищої освіти у Україні.

Для її забезпечення:

розроблено плани роботи деканату і кафедр, в яких відображено завдання щодо реалізації всіх її напрямів (організаційної, методичної, наукової, виховної);

регулярно проводяться засідання вченої ради факультету та засідання кафедр, що відображено у відповідних протоколах;

відповідно до чинної номенклатури здійснюється підготовка документів деканату і кафедр;

здійснено ліцензування спеціальностей ОС магістра 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», 026 «Сценічне мистецтво», 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» (2017 рік);

На факультеті проводяться заходи:

- *організаційні* – щодо забезпечення функціонування студентських академічних груп (формування груп та сприяння адаптації студентів) та кафедр (конкурсні вибори кадрового складу кафедр) факультету, складання розкладу занять та графіків проведення індивідуальних занять і самостійної роботи студентів, підготовки, проведення засідань кафедр і вченої ради факультету, виконання прийнятих рішень, поселення студентів до гуртожитку;

- *контрольно-діагностичні* – щодо виконання нормативно-правових вимог з боку МОН України, наказів та розпоряджень ректора, дотримання трудової дисципліни, використання аудиторного фонду, наявності методичного забезпечення навчальних дисциплін, якості навчання та успішності студентів (моніторинг результатів поточного, семестрового та атестаційного контролю), умов проживання студентів у гуртожитках;

- *виховні* – щодо забезпечення духовного та фізичного розвитку студентів;

- *благодійницькі* – щодо надання допомоги будинку дитини та дитячому притулку (м. Рівне);

- *представницькі та профорієнтаційні* – «Дні кафедр», виставки робіт студентів та викладачів, концерти і вистави, прилюдні захисти студентських дипломних робіт (у приміщенні обласної наукової бібліотеки, у глядацьких залах м. Рівне);

- *інтеграційні* – щодо розширення зв'язків факультету і окремих кафедр факультету з іншими закладами вищої освіти та установами.

Підготовку фахівців на факультеті забезпечують 56 штатних науково-педагогічних працівників (серед яких 1 доктор наук, 24 кандидати наук та /або доценти) та 12 педагогічних працівників (концертмейстерів). До роботи на засадах зовнішнього сумісництва запрошуються переважно провідні фахівці у галузях, відповідних змісту професійної підготовки майбутніх фахівців (Львівської академії мистецтв, Рівненського драматичного театру).

Науковий ценз кафедр становить:

кафедри культурології – 90%;

кафедри режисури – 66,7%;

кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва – 53,3%;

кафедри хореографії – 13,6%.

Загалом науковий ценз науково-педагогічних працівників факультету – 55,9%.

Упродовж 2013-2018 р. р. було захищено: кафедра театральної режисури – 2 кандидатські дисертації (Мельничук О.М, (2014 р.), Стихун Н.В. (2017 р.)); кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва: 1 докторську дисертацію (Шеретюк Р.М. (2014р.)) та 2 кандидатські дисертації (Власюк О.П., (2015 р.)) Ганжа М.В. (2013 р.)); підвищили свою кваліфікацію шляхом навчання в аспірантурі 4 викладачі, отримали вчене звання професора – 1 викладач, доцента – 1 викладач

Стажування викладачів відбувається згідно з планом. Варто зазначити, що на факультеті започатковано практику підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за кордоном. Так, проф. Шеретюк Р.М. успішно пройшла стажування в Інституті мистецтв імені Яна Кохановського (м. Кельце, Польща) та отримала сертифікат, що підтверджує знання польської мови, рівня B2.

Методичне забезпечення освітньої діяльності кафедрами художньо-педагогічного факультету за структурою і змістом в основному відповідає чинним вимогам.

На кафедрах наявні засоби діагностики та освітні програми (освітні програми розміщені на веб-сайті РДГУ). Розроблено навчальні і робочі програми, інтерактивні комплекси навчально-методичного забезпечення дисциплін.

У зв'язку з отриманням ліцензії на впровадження освітньої діяльності на другому освітньому рівні магістра для спеціальностей 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» та 026 «Сценічне мистецтво» значну роботу з підготовки методичних матеріалів для зазначеної категорії здобувачів вищої освіти здійснили відповідні кафедри (образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, режисури).

Система методичної роботи також охоплює підготовку методичних та навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій до вивчення навчальних дисциплін, методичні семінари, відкриті заняття.

Позитивним є досвід кафедри культурології, яка започаткувала практику підготовки навчальних посібників з кожної дисципліни. Так, у 2017/2018 р.р. видано навчально-методичний посібник «Регіональна культурна практика» (автор доц. Виткалов С.В.) та колективний навчально-методичний посібник «Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра зі спеціальності 034 «Культурологія».

Заслужують на схвалення методичні матеріали для вступників, оновлені та вдосконалені викладачами кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва (програми вступних випробувань, методичні вказівки з виконання творчих завдань – укладачі доц. Вернюк Я.С., доц. Власюк О.П., доц. Крайлюк Л.В., доц. Сташук О.А.).

Оцінюючи якість навчально-методичного забезпечення в цілому позитивно (а особливо доробок доц Богатирьова . В.О., доц. Борейко Г.Д., проф. Викалова. В.Г., доц. Виткалова С.В., доц. Власюк Л.П., доц. Забути Т.В., проф. Савчин Л.М., проф. Сташука О.А.), комісія висловлює побажання стосовно його покращення з боку окремих викладачів в аспектах:

- 1) доповнення навчально-методичних комплексів методичними рекомендаціями до самостійної роботи студентів, (кафедра режисури);
- 2) оновлення пакетів ККР (кафедра режисури);
- 3) оновлення списків літератури до лекцій та практичних занять (кафедра хореографії);
- 4) інтенсифікації підготовки методичних рекомендацій до вивчення навчальних дисциплін (кафедра хореографії).

Зокрема в результаті аналізу індивідуальних планів викладачів кафедри хореографії констатовано факт планування таких розробок лише в рукописній або електронній формах (ст. викл. Волошина Л.Б., ст. викл. Легка І.П., викл. Лобан Т.Й., викл. Рабченюк С.В.), що ставить під сумнів їх якість та легітимність, а також ускладнює доступ до них студентів.

Навчальна робота на художньо-педагогічному факультеті спрямована на забезпечення якості освіти майбутніх фахівців на гуманістичних засадах. Вона реалізується як з допомогою традиційних академічних форм і методів, так і специфічних для мистецької освіти підходів, що передбачають залучення студентів до художньо-творчої, концертно-виконавської та виставкової діяльності.

Питання якості освіти, відображених у результатах поточного та підсумкового (семестрового, ректорського, державної атестації) знаходиться у центрі уваги деканату і кафедр, обговорюється на їх засіданнях. Стан у спішності студентів факультету (див. табл. 3) вирізняється тенденціями щодо зростання показників якісної успішності магістрантів (від 75% за результатами зимової сесії у 2016 р. до 93,5% за підсумками зимової сесії у 2017 р.) та зниженням рівня такої успішності у студентів ОС ступеня (ОКР) бакалавра (від 45,4% у 2016 р. до 40,9% у 2017 р.).

Таблиця 1

Кількісні показники успішності студентів художньо-педагогічного факультету

Показники успішності	ОС (ОКР) вищої освіти	Результати зимової сесії 2016/17 н.р.		Результати літньої сесії 2016/17 н.р.		Результати зимової сесії 2017/18 н.р.	
		Кількісні показники	Якісні показники	Кількісні показники	Якісні показники	Кількісні показники	Якісні показники
Показники успішності на факультеті за ступенями (ОКР) освіти	бакалавр	99,7	45,4	99,3	67,1	99,3	40,9
	спеціаліст	98,1	60,0	100	33,7	100	93,5
	магістр		75,0				
Загальні показники успішності на факультеті		98,9	60,1	99,7	66,9	99,7	67,2

Зафіксовані тенденції засвідчують необхідність пошуку шляхів підвищення якісної успішності, поглиблення рівнів знань, умінь і навичок студентів. У цьому контексті варто підкреслити, що успішність студентів спеціальностей 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво», 026 «Сценічне мистецтво», 024 «Хореографія» з фундаментальних дисциплін є нижчою ніж успішність з професійно орієнтованих дисциплін, що на наш погляд, зумовлено: по-перше, низьким рівнем мотивації стосовно їх вивчення у контексті певного викривлення цілей професійної підготовки, спрямованих суто на отримання професійно необхідних умінь; по-друге, відсутністю достатнього розуміння специфіки професійної підготовки студентів цих спеціальностей з боку окремих викладачів фундаментальних дисциплін.

Наукова робота на кафедрах факультету спрямована на дослідження різноаспектних проблем культурології, мистецтвознавства, професійної підготовки майбутніх фахівців у галузях культури і мистецтва.

З-поміж інших особливо високою науковою активністю вирізняється кафедра культурології і музеєзнавства, зусиллями якої видаються три збірники наукових праць, які індексуються у міжнародних наукометричних базах: Альманах наукового товариства «Афіна» (індексується у міжнародних наукометричних базах: Google Scholar, РИНЦ (РФ) та Index Copernicus), фахові збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (напряма «Культурологія»); «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (напряма «Мистецтвознавство»), які індексуються у міжнародних наукометричних базах: Google Scholar, РИНЦ (РФ) та Index Copernicus.

Щорічно кафедра організовує міжнародні науково-практичні конференції. У 2017 р. проведена конференція XII Міжнародна конференція на тему «Євроінтеграційні процеси в сучасній Україні: культурно-мистецький аспект розвитку» у якій взяло участь 469 учасників з 5 країн світу.

Наукові інтереси викладачів кафедри значною мірою інтегруються у двох комплексних наукових темах «Українська культура: історичний аспект» та «Прикладні питання культурології», зареєстрованих у Міністерстві юстиції України (кафедра культурології і музеєзнавства, проф. Виткалов В.Г., викл. Глушук О.Г.).

Практику проведення науково-практичних конференцій підтримує кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва (II Всеукраїнська науково-практична конференція «Мистецька освіта та розвиток творчої особистості», жовтень 2017 р.). На кафедрі розробляється наукова тема «Вітчизняне мистецтво в контексті європейського арт-простору: історичний дискурс і постмодерні виклики» (0116U007707).

Водночас до змісту наукової роботи кафедр факультету входять такі напрями, як:

- участь викладачів у наукових конференціях та семінарах;
- підготовка дисертаційних досліджень (викл. Глушук О.Г. (кафедра культурології і музеєзнавства); ст. викл. Локшук І.М., викл. Павлунь В.Р. (кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва); викл. Гордєєв В.А., викл. Гордєєва О.Б., викл. Рабченко С.В. (кафедра хореографії)).

- розроблення кафедральних наукових тем «Етнокультура Волинського Полісся і чорнобильська трагедія» (кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, керівник – доц. Шевчук С.І.), Українська культура: історичний аспект» та «Прикладні питання культурології», зареєстрованих у Міністерстві юстиції України (кафедра культурології і музеєзнавства, проф. Виткалов В.Г., викл. Глушук О.Г.).

Необхідно зазначити, що наукова робота викладань-професорського складу факультету виходить за його межі та межі університету, що виявляється в участі у спільних з іншими закладами та установами проектах:

- участь у спільному з НАМ України видавничому проєкті, затвердженому ДАК МОНУ та погодженому в Міністерстві юстиції України (кафедра культурології і музеєзнавства, проф. Виткалов В.Г.);

- участь у якості співорганізаторів у підготовці та проведенні міжнародних та всеукраїнських конференцій (Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція «Актуальні проблеми музичної освіти: історія, сьогодення, майбутнє» з нагоди 100-річчя від дня заснування кафедри інструментального виконавства Херсонського державного університету, кафедра культурології); «Мистецтво та мистецька освіта» (кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва);

- участь у роботі редакційних колегій наукометричних видань Маріупольського державного університету (за напрямками «Культурологія. Філософія. Соціологія»), Університету м. Жешув (Польща), Поморської академії (м. Слупськ, Польща, проф. Виткалов В.Г., доц. Виткалов С.В.); наукометричних збірників кафедри (проф. Виткалов В.Г., доц. Виткалов С.Г., доц. Костюк Л.К.), енциклопедичного видання «Пам'ятки культури і мистецтва Рівненщини», здійснюють редагування і упорядкування різноманітних методичних збірників КЗ «РОЦНТ» (проф. Виткалов В.Г., доц. Виткалов С.В.),

- акредитаційна експертиза спеціальностей (кафедра культурології, проф. Виткалов В.Г., доц. Виткалов С.В., доц. Казначєєва Л.М., доц. Костюк Л.К.);

- опонування на захисті дисертацій (проф. Виткалов В.Г., доц. Виткалов С.В., доц. Крайлюк Л.В.);

- участь у проведенні обласного конкурсу дитячої та юнацької творчості (кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, ст. викл. Локшук І.М.);

- участь у роботі журі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів Рівненської МАН (проф. Шеретюк Р.М.);

Співпраця з науковими закладами та установами не обмежується науковими пошуками. Варто позитивно охарактеризувати практику активізації співробітництва художньо-педагогічного факультету та його кафедр з іншими закладами та установами Її завданнями є також обмін педагогічним досвідом, інформацією та продукцією.

Зокрема кафедри художньо-педагогічного факультету взаємодіють з кафедрою фольклористики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України), з Київським державним університетом театру, кіно і телебачення ім. Карпенка-Карого, Національним університетом культури і мистецтв, мистецьким об'єднанням "Курбас-центр" м.Київ, Київською муніципальною академією циркового та естрадного мистецтв, а також спорідненими ЗВО та їх філіями у Калуші, Івано-Франківську, Харкові, Львові, Луцьку, Запоріжжі.

Як позитивне, варто відзначити участь викладачів у мистецьких заходах міжнародного, загальноукраїнського та регіонального рівня:

- кафедри культурології – є членами оргкомітету з присудження мистецької премії Рівненського міськвиконкому ім. Г.Косміаді (доц. Виткалов С.Г., доц. Костюк Л.К.), членами журі міжнародних фестивалів у м. Миколаєві (проф. Виткалов. В.Г, доц. Виткалов С.В);

- кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва – в якості співорганізатора обласного конкурсу дитячої та юнацької творчості;

- кафедри режисури – в якості членів журі та гостей на театральних фестивалях: Міжнародному фестивалі СТЕМів «Шалантух» (м.Рівне), Міжнародному дитячо-юнацькому театральному фестивалі «Ліхтарт», фестивалі «Коломийські представлення» (м. Коломия), «Золотий Лев» та «Драбина» (М.Львів), театральний фестиваль «Комора» м. Кам'янець-Подільський, «Молоко» м.Одеса та ін.

Доц. Виткалов С.В. веде авторську передачу «Грані мистецтва» на обласному телерадіоканалі «Ритм», є членом Громадської ради при Рівненській облдержадміністрації.

На факультеті приділяється увага організації науково-дослідницької діяльності студентів.

З цією метою реалізуються керівництво дипломними роботами, здійснюється допомога у проведенні наукових досліджень, підготовці доповідей та публікацій, що уможлиблює участь майбутніх фахівців у наукових конференціях. Практикуються також спільні публікації викладачів і студентів.

Активізації науково-дослідницької роботи студентів сприяють наукові гуртки та товариства. Активно функціонують СНТ «Афіна», Освітньо-науково-практичне об'єднання «Культура» (кафедра культурології та музеєзнавства). Результативність їх роботи підтверджує перемога студента О. Яринича, який виборов у 2017 р. I місце у Міжнародному конкурсі учнівської та студентської молоді «Мій рідний край» у номінації «Історія мого роду» за дослідження «Доля предків на тлі ХХ століття» (м. Львів), брав участь у польсько-українських проектах «Молодий громадянин – досвідчений підприємець. Українсько-польські ідеї для розвитку сільських територій», «Інновації та можливості у молодіжній роботі : Україна та Польща» (м. Запоріжжя).

З ініціативи та з участю проф. Шеретюк Р.М. (кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва) проведено Міжвузівські студентські мистецтвознавчі читання «Реформація в історії західноєвропейського та українського мистецтва» (до 500-ліття Реформації), (жовтень 2017), та круглий стіл «Міжнародна діяльність кафедри ОДПМ: реалії та перспективи» (жовтень 2017).

Цікавою та необхідною для професійної підготовки майбутніх фахівців у мистецькій галузі є дослідницька діяльність у напрямках підготовки оригінальних сценаріїв театралізованих заходів, постановки і режисури концертних програм або окремих концертних номерів, розроблення постановочних планів, створення сценаріїв та режисури телепередач, створення фондових радіо- та відеозаписів. Результатом такої роботи можна вважати участь студентських колективів у Х Міжнародному дитячо-молодіжному театральному фестивалі аматорських колективів «Ліхтарт» (м. Рівне), Міжнародному фестивалі театрів «Молоко» (м. Одеса) – II премія, II Всеукраїнському фестивалі «День театру – 2018» (Київ), V Міжнародному фестивалі Українського театру «Схід – Захід – 2018» (м. Краків, Польща) – Спеціальна нагорода журі, в україно-польському проекті «Обличчя, маски, пики» (в тсиупи у м.м. Рівне, Луцьк, Болеславець (Польща)).

Виховна робота здійснюється відповідно до Концепції національного виховання студентської молоді, прийнятої Колегією Міністерства освіти і науки України, Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року та проводиться в індивідуальній, груповій та масовій формах (бесіди, тематичні вечори, екскурсії, години куратора, відзначення державних та університетських свят, вшанування пам'яті О. Храпаченка, зустрічі з видатними особистостями, спортивно-оздоровчі заходи тощо).

Водночас вона має свою специфіку, зумовлену змістом та особливостями професійної підготовки майбутніх фахівців. Відповідно проводяться зустрічі з акторами та діячами у галузі театального мистецтва Рівненського, Волинського, Тернопільського, Івано-Франківського, Коломийського, Чернівецького Львівських драматичних театрів та театрів ляльок, хореографії, образотворчого та декоративного мистецтва, культурології.

Проведений аналіз діяльності художньо-педагогічного факультету дає змогу стверджувати, що він виокремлюється з-поміж інших особливою творчою взаємодією науково-педагогічних працівників і студентів, зацікавлених у пошуках нових ідей та шляхів їх утілення у практику культурно-мистецької діяльності.

Проте бачимо необхідним звернути увагу на наявні на факультеті проблеми, які потребують розв'язання. Зокрема вважаємо важливим:

- забезпечення належної якості кадрового складу факультету через сприяння підвищенню рівня підготовки науково-педагогічних працівників кафедр образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, режисури, хореографії шляхом навчання в аспірантурі, запрошення до співпраці викладачів з науковими ступенями кандидата/доктора наук та вченими званнями доцента/професора.

- вдосконалення методичного забезпечення освітньої діяльності факультету; систематизацію та активізацію видання підручників, посібників, методичних рекомендацій до навчальних дисциплін, сприяти вільному доступу студентів до методичних видань шляхом розміщення на сайті факультету; забезпечення методичними посібниками кожної навчальної дисципліни за прикладом кафедри культурології і музеєзнавства.

- сприяння посиленню навчальної мотивації студентів щодо вивчення теоретичних дисциплін;

- підвищення результативності наукової роботи науково-педагогічних працівників і студентів кафедр хореографії, режисури, образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, активізацію наукових досліджень та їх відображення у наукових публікаціях.

Голова комісії:

доц. К. В. Джеджера

Доповідь представлено на засіданні вченої ради РДГУ 28.06.2018 р.